

Bruxelles, 20.9.2017
COM(2017) 534 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Stimularea creșterii economice și a coeziunii în regiunile frontaliere ale UE

{SWD(2017) 307 final}

1. REGIUNILE FRONTALIERE SUNT IMPORTANTE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Uniunea Europeană (UE) și vecinii săi imediați din Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS) au 40 de frontiere terestre interne¹. De-a lungul ultimelor decenii, procesul de integrare europeană a ajutat regiunile frontaliere interne să se transforme din zone predominant periferice în zone de creștere economică și oportunități. Finalizarea pieței unice în 1992 a crescut productivitatea UE și a redus costurile prin eliminarea formalităților vamale, armonizarea sau recunoașterea reciprocă a normelor tehnice și prețuri mai mici ca rezultat al concurenței; comerțul în interiorul UE a crescut cu 15 % în decurs de 10 ani; s-a generat o creștere suplimentară și au fost create aproximativ 2,5 milioane de locuri de muncă.

Aceste schimbări au avut atât un efect pozitiv (libertatea de circulație a crescut interacțiunea transfrontalieră locală), cât și un efect negativ (locurile de muncă în administrația vamală și serviciile conexe au fost reduse) în regiunile de frontieră². În general, s-au înregistrat mai multe oportunități de a dezvolta servicii și activități comune la nivel local.

Regiunile frontaliere interne ale UE...

- Acoperă 40 % din teritoriul UE
- Reprezintă 30 % din populație – 150 de milioane de persoane
- Produc 30 % din PIB-ul UE
- Găzduiesc aproape 2 milioane de navetiști, din care 1,3 milioane sunt lucrători transfrontalieri care reprezintă 0,6 % din totalul persoanelor angajate în UE (de exemplu, 450 000 în Franța, 270 000 în Germania, 140 000 în Polonia și 135 000 în Slovacia)

Articolul 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene recunoaște provocările cu care se confruntă regiunile de frontieră și stipulează că Uniunea ar trebui să acorde o atenție deosebită acestor regiuni atunci când elaborează și desfășoară acțiuni care conduc la consolidarea Uniunii în materie de coeziune economică, socială și teritorială.

Începând cu 1990, finanțarea Interreg sprijină programele de cooperare transfrontaliere din regiunile frontaliere ale UE, inclusiv cele cu țările AELS. Au fost finanțate astfel mii de proiecte³ și inițiative care au contribuit la îmbunătățirea integrării europene. Printre principalele realizări ale programelor Interreg se numără: o mai mare încredere, conectivitate sporită, îmbunătățirea mediului, sănătate mai bună și creștere economică⁴. De la proiecte de schimburi interpersonale, la investiții în infrastructură și sprijin pentru inițiative de cooperare instituțională, Interreg a făcut o diferență reală în ceea ce privește regiunile de frontieră și a contribuit la transformarea acestora.

Această activitate continuă în prezent, aproape 6 miliarde de EUR din bugetul UE fiind alocate pentru programele transfrontaliere INTERREG 2014-2020. Acestea sunt puse în

¹ AELS: Norvegia, Elveția și Liechtenstein. Islanda are doar frontiere maritime comune cu UE. A se vedea harta de la p. 3.

² Din motive statistice, datele și informațiile se bazează pe regiuni NUTS 3 în cadrul Nomenclatorului european al unităților teritoriale de statistică: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts>.

³ Proiectele sunt incluse în baza de date KEEP, care este finanțată de Interreg: www.keep.eu.

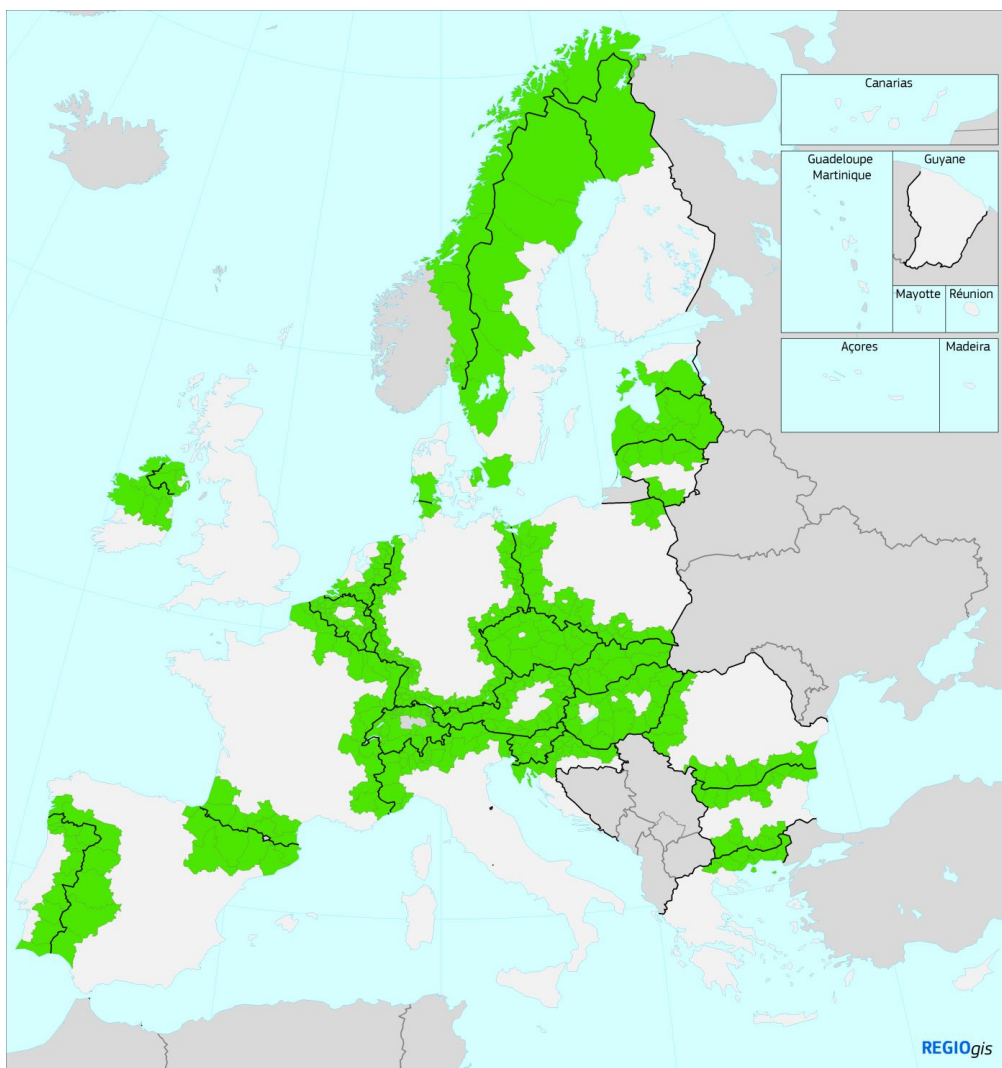
⁴ Primele cinci realizări au fost evidențiate în 2015 cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a Interreg.

aplicare la toate frontierele, asigurând faptul că se pot face progrese suplimentare în ceea ce privește integrarea și că întregul potențial al regiunilor de frontieră poate fi realizat. Investițiile pentru ameliorarea condițiilor de viață vor fi semnificative: acțiuni comune de protecție a mediului și măsuri comune de combatere a efectelor schimbărilor climatice vor duce la o mai bună protecție a populației frontaliere. Inițiativele și facilitățile comune de cercetare vor valorifica în continuare potențialul economic și inovator al regiunilor de frontieră. Strategiile de specializare inteligentă vor intensifica inovarea regională și locală, inclusiv la nivel transfrontalier⁵. Planul de investiții pentru Europa, consolidat și extins în 2016, va contribui, de asemenea, la dezvoltarea regiunilor de frontieră. Cel de-al treilea pilon, al cărui scop este de a înlătura obstacolele din calea investițiilor, va oferi un mediu mai favorabil pentru proiectele de investiții transfrontaliere⁶.

Regiunile de frontieră sunt locurile în care procesul de integrare europeană ar trebui să fie resimțit cel mai puternic - studiul, formarea, munca, îngrijirea și desfășurarea de afaceri în străinătate sunt toate activități zilnice care ar trebui să fie posibile indiferent de existența unei frontiere administrative naționale.

⁵ Comunicarea Comisiei Europene cu titlul „Consolidarea capacităților de inovare în regiunile Europei: strategii pentru o creștere stabilă, durabilă și favorabilă incluziunii”, COM(2017) 376 din 18 iulie 2017: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX:52017DC0376> .

⁶ Planul de investiții: https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_en .

Harta: Regiunile situate de-a lungul frontierelor terestre interne ale UE 28 și AELS

Cu toate acestea, datele colectate de Comisie arată că regiunile de frontieră au, în general, rezultate mai puțin bune din punct de vedere economic decât alte regiuni din cadrul unui stat membru. Accesul la serviciile publice, cum ar fi spitalele și universitățile⁷ se face în general la un nivel mai scăzut în regiunile de frontieră. Navigarea între diferitele sisteme administrative și juridice este adesea complexă și costisitoare⁸. Cetățenii, întreprinderile, autoritățile publice și organizațiile neguvernamentale au transmis Comisiei experiențele negative pe care le-au avut uneori în interacțiunea dincolo de frontierele interne.

Este nevoie și de alte măsuri, pe lângă finanțarea europeană, întrucât aceste dificultăți nu pot fi soluționate doar prin finanțare și investiții. Prezenta comunicare evidențiază modalitățile în

⁷ „Teritorii cu caracteristici geografice specifice” (*Territories with specific geographical features*), Comisia Europeană, DG REGIO (2009), documentul de lucru nr.: 02/2009: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2009/territories-with-specific-geographical-features.

⁸ Un obstacol frontalier în contextul prezentei comunicări nu este reprezentat doar de o restricție privind libera circulație, astfel cum a fost stabilit de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, ci și de un act cu putere de lege, norme sau practici administrative care obstrucționează potențialul inerent al unei zone de frontieră cu ocazia interacțiunilor transfrontaliere.

care UE și statele sale membre pot reduce complexitatea, durata și costurile interacțiunii transfrontaliere și pot promova utilizarea în comun a serviciilor de-a lungul frontierelor interne. Aceasta analizează aspectele care trebuie îmbunătățite pentru a se asigura că cetățenii pot beneficia pe deplin de oportunitățile oferite de o parte și de alta a frontierei. Prin urmare, UE poate stimula și mai mult regiunile frontaliere și poate contribui la creșterea economică și crearea de locuri de muncă.

Prezenta comunicare are drept obiectiv să aducă UE mai aproape de cetățenii săi și să se asigure că procesul legislativ european funcționează în mod eficace în favoarea cetățenilor și a întreprinderilor. Cartea albă privind viitorul Europei⁹ și documentele de reflecție ulterioare au lansat o dezbateră amplă cu privire la modul în care Europa ar trebui să evolueze în viitor, astfel încât să poată răspunde cât mai bine aspirațiilor tuturor europenilor. Cooperarea teritorială și transfrontalieră, în special, au fost recunoscute la scară largă ca aducând o valoare adăugată reală pentru cetățenii europeni.

Prezenta comunicare contribuie la acest proces de reflecție și prin propunerea de măsuri și recomandări menite să simplifice procedurile prin care regiunile de la frontierele terestre interne cooperează, să contribuie la reducerea obstacolelor frontaliere și să ajute cetățenii și întreprinderile frontaliere să utilizeze întregul potențial al acestor regiuni.

2. DIFICULTĂȚI PERSISTENTE

În urma unei consultări publice online în toate limbile UE și a cercetărilor și a schimburilor ulterioare cu părțile interesate¹⁰, Comisia a constatat existența unei serii de aspecte problematice cu care se confruntă întreprinderile și persoanele fizice la frontiere. Deși nu sunt întotdeauna specifice pentru regiunile de frontieră, aspectele respective sunt deosebit de acute în aceste regiuni, având în vedere frecvența și nivelul interacțiunilor transfrontaliere.

Povești de viață la frontieră

- Un terapeut care lucrează ca angajat cu fracțiune de normă în Belgia și cu fracțiune de normă ca liber profesionist în Franța a trebuit să aștepte opt luni pentru a primi informații fiabile cu privire la regimul fiscal aplicabil și, prin urmare, la venitul său;
- O persoană care a suferit un accident de muncă în Suedia nu a putut beneficia de servicii de reabilitare la domiciliu în Danemarca din cauza acordurilor reciproce incomplete între sistemele de securitate socială din cele două țări;
- Un elev care studiază la o școală tehnică în Belgia nu a putut să își efectueze stagiul de ucenicie mai aproape de casă, în Franța, din cauza incompatibilității între statuturile ucenicilor din cele două țări;
- Persoanele din nordul Portugaliei interesate să muncească în imediata apropiere a frontierei în Spania ar putea fi nevoite să cheltuiască sume importante pentru traducerea oficială ale documentelor și să aștepte câteva luni înainte de recunoașterea calificărilor lor profesionale;

⁹ „Cartea albă privind viitorul Europei” a Comisiei Europene, COM(2017) 2025 din 1 martie 2017.

¹⁰ „Analiza transfrontalieră” (*Cross-Border Review*): http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/review/.

- Pompierii pot fi obligați să aștepte la frontieră înainte de a li se permite să se deplaseze și să își ajute colegii de cealaltă parte a graniței. În mai multe state membre se aplică restricții pentru ambulanțele care trebuie să transporte pacienți peste frontieră;
- A fost nevoie de 10 ani pentru a finaliza extinderea liniei de tramvai de la Strasbourg, în Franța, peste graniță la Kehl în Germania, de exemplu din cauza standardelor diferite și a complexității problemelor legate de stabilirea prețurilor și emiterea biletelor;
- Întreprinderile care își desfășoară activitatea în străinătate cheltuiesc cu 60 % mai mult decât întreprinderile care își desfășoară activitatea pe piața internă pentru efectuarea unor proceduri suplimentare, în principal din cauza costurilor de traducere și de certificare¹¹.

Aceste exemple arată că numeroase aspecte ale vieții de frontieră sunt extrem de complicate și împovărătoare. În același timp, consultarea publică și studiile au evidențiat o serie de exemple pozitive de integrare europeană și de oportunități oferite de regiunile de frontieră.

- Pacienții belgieni care erau obligați să călătorească 200 de kilometri de trei ori pe săptămână pentru dializă pot beneficia acum de acest tratament la 3 km de casă, imediat după frontiera cu Franța, după ce cele două state membre au semnat acorduri de punere în comun a resurselor de asistență medicală;
- Unii copii din regiunile de frontieră dintre Austria și Republica Cehă, Ungaria și Slovacia sunt înscriși la grădinițe binaționale bilingve, unde învață să se joace în două limbi și în două culturi;
- Țările Benelux și regiunea Renania de Nord-Westfalia din Germania implementează noi recomandări care vor facilita recunoașterea reciprocă a calificărilor prin cooperarea bazată pe încredere reciprocă în sistemele lor de învățământ;
- Persoanele fizice pot, de asemenea, să se organizeze pentru a-și reprezenta în mod eficient interesele comune, astfel cum a fost demonstrat de *Groupement Européen Transfrontalier*¹², o asociație care reprezintă peste 30 000 de navetiști între Elveția și Franța.

Exemplele motivaționale de acest tip, unde oportunitățile legate de prezența unei frontiere au fost folosite în beneficiul populațiilor de frontieră, sunt din păcate prea rare.

Comisia s-a angajat la o activitate de analiză prin examinarea costurilor legate de complexitatea aspectelor frontaliere și suprapunerea serviciilor. Un studiu recent¹³ privind impactul economic al obstacolelor de la frontiere asupra PIB-ului și a ocupării forței de muncă în regiunile de la frontierele terestre interne sugerează că aceste regiuni ar putea fi, eventual, în medie cu 8 % mai bogate în cazul în care toate actualele obstacole sunt înlăturate

¹¹ Ecorys Netherlands în asociere cu Mazars, „Studiu cu privire la formalitățile administrative, procedurile și sarcinile administrative importante pentru întreprinderi” (*Study about administrative formalities of important procedures and administrative burdens for businesses*), Comisia Europeană, aprilie 2017: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=9134&lang=en, și Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2017) 213 din 2 Mai 2017: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1503565263778&uri=CELEX:52017SC0213>.

¹² *Le Groupement Transfrontalier Européen*: <http://www.frontalier.org/>.

¹³ Politecnico di Milano (2017) Cuantificarea efectelor obstacolelor juridice și administrative la nivel frontalier în regiunile de frontieră (*Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions*).

și toată lumea utilizează o limbă comună¹⁴. Acest scenariu nu este nici posibil, nici de dorit, deoarece Europa este construită pe baza diversității și a subsidiarității. Cu toate acestea, chiar și în cazul în care doar 20 % din obstacolele existente sunt eliminate, regiunile de frontieră ar putea totuși obține o creștere de 2 % a PIB-ului. Impactul estimat asupra ocupării forței de muncă este, de asemenea, foarte important, cu un potențial de peste 1 milion de locuri de muncă. Obstacolele legate de frontiere limitează în prezent utilizarea activelor productive sau fac dificilă realizarea economiilor de scară. Ele generează, de asemenea, costuri pentru persoanele fizice și întreprinderi. Acest impact economic negativ variază între statele membre, însă este în mod clar mai mare în țările în care regiunile de frontieră generează o parte semnificativă din PIB-ul național.

Dovezile arată, de asemenea, că nu există soluțiile simple și că apariția unor probleme care țin de frontiere și soluționarea acestora este un proces complex, care implică toate nivelurile de guvernare și de administrație publică. După cum au raportat multe părți interesate, dificultățile la nivel frontalier sunt întotdeauna resimțite la nivel local, deși soluțiile sunt rareori găsite acolo. Depășirea obstacolelor sau reducerea complexității presupune ca toate nivelurile guvernamentale și administrative să lucreze în strânsă colaborare.

3. CE ESTE DE FĂCUT

Acest capitol evidențiază domeniile identificate în lucrările de pregătire ale Comisiei cu părțile interesate (studii, consultări și ateliere) ca având un potențial ridicat de a elimina obstacole suplimentare. Capitolul subliniază rolul Comisiei de a lua măsuri pozitive atât prin propriile sale acțiuni, cât și în sprijinul altor actori cheie.

Fiecare secțiune descrie pe scurt problemele identificate și le ilustrează prin intermediul exemplurilor și/sau al bunelor practici (acestea sunt prezentate mai în detaliu în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește comunicarea). Secțiunile oferă, de asemenea, o imagine sumară a măsurilor în curs de desfășurare luate de către Comisie sau de către instituțiile naționale și, în cele din urmă, în cazul în care este posibil, propune noi acțiuni ale Comisiei sau recomandă acțiuni pentru statele membre și alte părți interesate.

Punerea în aplicare a celor 10 acțiuni enumerate mai jos va fi facilitată de crearea unui „punct de contact frontalier” în cadrul Comisiei. Funcțiile „punctului de contact frontalier” vor fi (1) să asigure faptul că viitoarele acțiuni ale Comisiei țin seama de dimensiunile regionale transfrontaliere, (2) să ofere statelor membre și altor actori cheie sprijin pentru abordarea chestiunilor juridice și administrative legate de regiunile frontaliere, în special în ceea ce privește transpunerea directivelor UE sau a cerințelor de coordonare, (3) să se asigure că s-au luat măsuri practice pentru noile acțiuni care decurg din prezenta comunicare, (4) să facă schimb de experiență și de bune practici în mod eficace și pe scară largă cu părțile interesate relevante.

¹⁴ Acest calcul nu include cheltuielile de îndepărtare a obstacolelor; pentru mai multe informații, a se vedea nota de subsol 13.

3.1. Aprofundarea cooperării și a schimburilor

Noile inițiative ale Comisiei nu vor avea impactul pozitiv integral scontat în regiunile de frontieră în cazul în care nu sunt consolidate mecanismele eficiente pentru cooperarea transfrontalieră. Aceste mecanisme, indiferent dacă sunt sau nu instituționalizate, trebuie să reflecte dimensiunea de guvernanță pe mai multe niveluri în procesul de elaborare a politicilor UE. Există deja o serie de astfel de mecanisme de cooperare.

Bune practici: La nivel interguvernamental, Consiliul Nordic al Miniștrilor și Uniunea Benelux au instituit proceduri pentru a identifica și a aborda obstacolele frontaliere bilaterale. La nivel regional, Conferința Rinului superior sau Comitetul regiunii Copenhaga și Skåne au dezvoltat moduri instituționalizate pentru a identifica obstacolele locale și pentru a oferi un răspuns adecvat.

Comisia invită statele membre și regiunile să dezvolte în continuare dialoguri periodice privind chestiunile legate de frontiere. Noțiunile esențiale de integrare europeană, cum ar fi recunoașterea reciprocă sau alinierea normelor și proceselor ar trebui să beneficieze de mai multă atenție din partea statelor membre și a regiunilor. Statele membre sunt invitate să profite pe deplin de posibilitățile existente pentru a încheia acorduri sau convenții. De exemplu, cele patru strategii macroregionale¹⁵ ar putea constitui un cadru adecvat pentru cooperarea instituțională transfrontalieră. În plus, ar trebui exploatate la maximum situațiile în care există o cerință explicită în legislația UE privind cooperarea, astfel cum este cazul, de exemplu, în numeroase acte juridice în materie de mediu.

Acțiune: Pentru a sprijini acest proces și pentru a asigura schimbul de bune practici, Comisia va institui o **rețea profesională online** la nivelul UE, în cadrul căreia chestiunile administrative și juridice legate de frontiere și soluțiile la acestea pot fi prezentate și discutate între părțile interesate. Această rețea va utiliza Futurium – o platformă online deja existentă creată de Comisie – și va fi moderată de Comisie prin intermediul punctului său de contact frontalier.

Acțiune: În plus, Comisia va lansa o cerere de **proiecte-pilot** înainte de sfârșitul anului 2017. Aceasta va viza autoritățile publice care doresc să soluționeze una sau mai multe probleme juridice sau administrative în domeniul frontalier. Proiectele ar putea, de exemplu, să se concentreze pe îmbunătățirea compatibilității sistemelor administrative, facilitarea mobilității forței de muncă prin sporirea oportunităților pentru recunoașterea calificărilor sau asigurarea armonizării normelor juridice. Aceste proiecte vor servi ca bază pentru explorarea unor modalități inovatoare de a aborda chestiunile legate de frontiere. Rezultatele lor vor fi sintetizate într-un compendiu final care va fi distribuit pe scară largă și utilizat pentru a încuraja o mai mare conștientizare și sporirea capacităților în rândul actorilor principali. Cererea de propuneri va fi deschisă pentru toate organismele publice care doresc să se implice în identificarea de soluții la problemele legate de frontiere aflate în sfera lor de competență.

¹⁵ Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice, Strategia UE pentru regiunea Dunării, Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice și Strategia UE pentru regiunea alpină.

Vor fi selectate până la 20 de proiecte-pilot, în funcție de valoarea lor demonstrativă și nivelul ridicat de reproductibilitate.

3.2. Îmbunătățirea procesului legislativ

Pentru o mare parte a dificultăților identificate la nivel frontalier, cauzele au fost atribuite existenței în paralel a unor reglementări diferite în sistemele juridice și administrative naționale. Chiar și în cazul în care există un cadru juridic european, statele membre dispun de o anumită marjă de flexibilitate și de apreciere în modul în care transpun această legislație în sistemele lor naționale. Adesea anumite niveluri ale standardelor stipulate în legislația UE sunt incluse cu diferite grade de strictețe în diferite state membre. În consecință, atunci când două sisteme diferite vin în contact de-a lungul frontierelor interne, acest lucru poate crea complexitate și, uneori, chiar incertitudine juridică și poate genera costuri suplimentare.

Exemplu: Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice conține 19 situații în care se aplică standarde minime, de exemplu, cu privire la stabilirea unor limite de timp specifice. Acest lucru creează 19 situații potențiale în care achizițiile publice transfrontaliere se pot dovedi deosebit de dificile, deoarece anumite state membre vor aplica termene mai lungi decât altele.

În pachetul „O mai bună legiferare”, adoptat în 2015¹⁶, Comisia a propus măsuri menite să garanteze faptul că aspectele teritoriale sunt luate în considerare în opțiunile de politică. Acest lucru are loc, în principal, prin punerea în aplicare a unor evaluări de impact robuste, care să includă elementele teritoriale.

Bune practici: Un organism independent (Institutul pentru cooperare și mobilitate transfrontalieră transnațională și euroregională al Universității din Maastricht) efectuează evaluări de impact transfrontaliere ale legislației UE și naționale viitoare, pe baza unui program de activitate elaborat împreună cu părțile interesate frontaliere naționale, regionale și locale de la frontierele Țărilor de Jos cu Germania și cu Belgia¹⁷.

Acțiune: Comisia va face eforturi suplimentare pentru a identifica **efectele transfrontaliere** ori de câte ori este cazul, prin aplicarea metodelor și instrumentelor existente. Prin intermediul punctului de contact frontalier și al rețelei profesionale descrise mai sus, Comisia va urmări o mai mare implicare a părților interesate frontaliere în acest proces.

Acțiune: Pentru a sprijini statele membre cu eforturile de coordonare necesare în cursul procesului de transpunere în legislația națională, punctul de contact frontalier al Comisiei va oferi **expertiză și consiliere** cu privire la aspectele regionale transfrontaliere. Aceasta se va baza, printre altele, pe rezultatele proiectelor-pilot menționate mai sus și pe bunele practici existente.

¹⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „O mai bună legiferare pentru rezultate mai bune – O agendă a UE”, COM(2015) 215 final din 19 mai 2015.

¹⁷ Institutul pentru cooperare și mobilitate transfrontalieră transnațională și euroregională al Universității din Maastricht <https://www.maastrichtuniversity.nl/research/institute-transnational-and-euroregional-cross-border-cooperation-and-mobility-item>.

3.3. Crearea unei administrații publice transfrontaliere

Statele membre ale UE au culturi și sisteme administrative diferite. Această diversitate poate constitui o constrângere atunci când diferite sisteme vin în contact. Majoritatea procedurilor administrative tind să aibă un caracter național și procedurile transfrontaliere sunt mai puțin numeroase. Cu toate acestea, părțile interesate frontaliere pot avea nevoie de proceduri externe în mod regulat. Lipsa unor abordări sau înțelegeri comune și existența limitată a unor documente recunoscute de ambele părți pot duce la proceduri îndelungate și costisitoare, chiar și pentru evenimente importante în viața unei persoane.

De exemplu, anumite autorități publice au adoptat guvernarea electronică mai rapid decât altele — acest lucru poate duce la dificultăți în ceea ce privește interacțiunea la frontiere, în special atunci când sunt necesare documente sau formulare. Acolo unde sunt implementate soluții de e-guvernare, ele se aplică mai mult la contextul național decât într-o perspectivă transfrontalieră¹⁸. Interoperabilitatea sistemelor electronice ale autorităților publice este încă limitată.

Exemplu: Interacțiunea dintre cetățeni și autoritățile publice în Danemarca este în mare măsură digitalizată. Identificarea corespunzătoare și obținerea drepturilor de acces pot fi operațiuni complexe pentru lucrătorii transfrontalieri din țările învecinate. De exemplu, termenele limită stricte pentru emiterea unui număr de identificare fiscală (*skattepersonnummer*) pot provoca întârzieri în încheierea contractelor de muncă și de asigurare de sănătate. Abordarea anumitor aspecte în afara sistemelor digitale prezintă riscul de întârzieri și de depășire a termenelor.

În cadrul Planului de acțiune privind guvernarea electronică 2016-2020,¹⁹ Comisia stabilește o viziune pe termen lung pentru administrații publice transparente, eficiente și favorabile incluziunii, oferind servicii publice digitale fără frontiere, personalizate, de tip *end-to-end*. Deși de natură generală, planul propune măsuri și instrumente care vor fi deosebit de relevante pentru regiunile de frontieră, cum ar fi principiul „doar o singură dată” (și anume, informațiile sunt furnizate autorităților publice numai o singură dată, indiferent de țara de origine²⁰), precum și un instrument de traducere automată pentru autoritățile publice²¹.

Acțiune: Statele membre și autoritățile regionale și locale trebuie să răspundă provocării reprezentate de guvernarea electronică și să ia măsuri concrete care vor avea un impact pentru cetățenii frontaliери. Comisia va sprijini acest proces prin promovarea activă a soluțiilor electronice existente în rândul părților frontaliere interesate și al autorităților publice implicate

¹⁸ Documentul Comisiei Europene intitulat „Raportul UE pe 2016 privind e-guvernarea” arată că serviciile publice online au fost îmbunătățite în mod inegal, Piața unică digitală, Digibytes, News, 3 octombrie 2016: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-egovernment-report-2016-shows-online-public-services-improved-unevenly>.

¹⁹ Documentul Comisiei intitulat „Planul de acțiune al UE privind guvernarea electronică 2016-2020 — Accelerarea transformării digitale a guvernării”, COM(2016) 179 din 19 aprilie 2016: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52016DC0179>

²⁰ Comisia Europeană *The “Once-Only” Principle (TOOP) Project* launched in January 2017, Digital Single Market, Project News and Results, 26 ianuarie 2017: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/once-only-principle-toop-project-launched-january-2017>.

²¹ Traducere automată pentru administrațiile publice - MT@EC: https://ec.europa.eu/info/resources-partners/machine-translation-public-administrations-mtec_en.

în schimburile transfrontaliere de date. În acest scop, Comisia va încuraja **proiectele sale actuale și viitoare de e-guvernare** să implice părțile frontaliere interesate pentru a oferi servicii publice transfrontaliere care răspund nevoilor cetățenilor și ale întreprinderilor. Proiectele de succes în curs de desfășurare, cum ar fi recunoașterea reciprocă a identificării electronice sau schimbul electronic de informații în materie de securitate socială (EESSI) oferă o bază solidă în acest sens.

3.4. Furnizarea de informații și asistență fiabile și ușor de înțeles

Soluționarea obstacolelor de la frontiere va necesita timp și efort susținut. Între timp, accesul la informații fiabile și disponibile și la servicii de soluționare a problemelor legate de traiul sau de activitatea de cealaltă parte a frontierei este esențial. Lucrările pregătitoare pentru prezenta comunicare au subliniat preocupările cetățenilor și ale întreprinderilor cu privire la lipsa unor servicii de informații fiabile, care poate conduce la incertitudine juridică, ceea ce împiedică interacțiunea transfrontalieră sau face punerea în aplicare a proiectelor transfrontaliere mai îndelungată și mai costisitoare.

Bune practici: Inițial finanțată de Interreg, rețeaua de ghișee unice Infobest²² din zona de frontieră trilaterală a Rinului superior dintre Franța, Germania și Elveția pune în prezent la dispoziția cetățenilor informații fiabile cu privire la toate aspectele vieții transfrontaliere, inclusiv ocuparea forței de muncă și educația și sprijină interfața transfrontalieră cu diferitele autorități publice.

Serviciile și instrumentele disponibile la nivel european, cum ar fi Europa ta, Sistemul de informare al pieței interne și rețeaua SOLVIT sunt utile în acest context.

Acțiune: Comisia a propus recent proiectul de regulament privind „**portalul digital unic**” (SDG - *Single Digital Gateway*)²³ care, odată adoptat, va permite persoanelor fizice și întreprinderilor să aibă acces mai ușor, prin intermediul unui singur punct de acces digital, la informații de înaltă calitate, la procedurile administrative și serviciile de asistență online. SDG preconizează primul caz de aplicare a principiului „doar o singură dată” la nivelul UE, permițând schimbul direct de elemente de probă între autoritățile competente din diferite state membre pentru un set de proceduri-cheie. Acesta va încuraja, de asemenea, feedbackul din partea utilizatorilor săi, astfel încât să evolueze în mod constant pentru a le satisface nevoile și pentru a colecta informații cu privire la obstacolele de pe piața unică.

Acțiune: În comunicarea sa adoptată recent privind „Planul de acțiune privind consolidarea SOLVIT: Oferirea de beneficii legate de piața unică cetățenilor și întreprinderilor”²⁴, Comisia se angajează să continue **consolidarea SOLVIT** cu statele membre, astfel încât tot mai multe persoane și întreprinderi să poată avea soluții la problemele legate de aspectele transfrontaliere.

²² Infobest: <https://www.infobest.eu/>.

²³ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind înființarea unui portal digital unic pentru a furniza informații, proceduri, servicii de asistență și soluționare a problemelor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 din 2 mai 2017: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52017PC0256>.

²⁴ Comunicarea Comisiei Europene intitulată „Planul de acțiune privind consolidarea SOLVIT: Oferirea de beneficii legate de piața unică cetățenilor și întreprinderilor”, COM(2017) 255 din 2 mai 2017: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0255>.

3.5. Sprijinirea ocupării forței de muncă la nivel transfrontalier

Activitatea pregătitoare a identificat mobilitatea forței de muncă drept cel mai important domeniu care este direct afectat de obstacolele de la frontiere. Aceasta privește în mod special lucrătorii transfrontalieri care locuiesc de o parte a frontierei și se deplasează la locul de muncă de cealaltă parte a frontierei zilnic sau săptămânal²⁵.

Există o serie de instrumente și de mecanisme de coordonare la nivel european pentru a facilita activitatea transfrontalieră, cum ar fi rețeaua europeană a serviciilor de ocupare a forței de muncă (EURES), normele de coordonare a sistemelor de securitate socială, Cadrul european al calificărilor, care sprijină înțelegerea și compararea calificărilor, cadrul Europass care permite persoanelor să își comunice competențele și calificările, clasificarea europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor și cardul profesional european, o procedură digitală la nivelul UE de recunoaștere a calificărilor profesionale. În ceea ce privește finanțarea, atât programul UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI), cât și Fondul social european oferă sprijin pentru mobilitatea lucrătorilor în regiunile frontaliere. Axa EURES a programului EaSI sprijină parteneriatele transfrontaliere care oferă lucrătorilor transfrontalieri și angajatorilor lor informații și servicii de plasare.

Bune practici: Inspecția muncii și serviciile de securitate socială din Galicia și din nordul Portugaliei au creat o rețea susținută de parteneriatul transfrontalier EURES la nivel local, care permite o soluționare mai rapidă a obstacolelor din calea mobilității transfrontaliere a angajatorilor și a lucrătorilor. Acestea au dezvoltat o colaborare efectivă între organismele de securitate socială și Inspecția Muncii din regiunea transfrontalieră.

Cu toate acestea, efectele pozitive ale acestor măsuri/instrumente nu și-au atins potențialul maxim în regiunile de frontieră. Există în continuare posibilități de îmbunătățire a proceselor, cum ar fi: finalizarea unui program de ucenicie, posibilitatea de a se recunoaște pe deplin competențele și abilitățile, accesul la locurile de muncă vacante, identificarea lucrătorilor, obținerea securității juridice în ceea ce privește aspecte legate de impozitare, garantarea securității sociale integrale, obținerea de asigurări profesionale pentru personalul medical, procedurile complicate de obținere a certificatelor profesionale. Acțiunile de informare, inclusiv a persoanelor fizice și a angajatorilor, precum și colectarea datelor pentru luarea deciziilor sunt alte domenii care trebuie îmbunătățite.

Acțiune: Statele membre și autoritățile regionale sunt încurajate să consolideze cooperarea între **serviciile publice de ocupare a forței de muncă** în regiunile de frontieră, inclusiv serviciile de ocupare a forței de muncă transfrontaliere comune pentru a îmbunătăți accesul la informații și la locuri de muncă de piața de muncă transfrontalieră. Practicile existente vor fi puse la dispoziție pe scară mai largă, prin utilizarea rețelei profesionale propuse menționate mai sus.

²⁵ Lucrătorii transfrontalieri (lucrători frontaliери) sunt definiți ca cetățenii din UE/AELS care locuiesc într-o țară din UE sau AELS, dar lucrează în alta și se deplasează peste graniță în mod regulat zilnic sau cel puțin o dată pe săptămână, indiferent de cetățenia lor exactă (cu condiția să fie cetățeni din UE-28/AELS).

3.6. Promovarea multilingvismului la frontieră

Bogăția culturilor și tradițiilor din Europa este un atu foarte important. Multilingvismul este un obiectiv de integrare europeană. Capacitatea de a vorbi limbi străine este, de asemenea, din ce în ce mai importantă pentru a stimula capacitatea de inserție profesională, mobilitatea și competitivitatea, care au o importanță deosebită în regiunile de frontieră.

Bune practici: „Strategia Franța”, care a fost adoptată de către landul german Saarland în 2014²⁶, promovează o abordare bilingvă la toate nivelurile administrației. Această strategie este sprijinită de o programă de învățământ care, începând cu învățământul preșcolar, include obligatoriu limba franceză. Prin urmare, peste jumătate din grădinițele din zonă sunt bilingve.

Cu toate acestea, limba a fost evidențiată ca fiind o sursă de probleme în timpul consultării publice referitoare la această comunicare. Experiența părților interesate frontaliere evidențiază adesea cazuri în care utilizarea inflexibilă a unor limbi diferite de ambele părți ale unei frontiere sporește sarcina administrativă și constituie un obstacol în calea schimburilor eficiente între administrațiile publice și persoanele fizice.

Comisia are în vedere o strategie aprobată de Consiliu și bazată pe obiectivul definit de șefii de stat și de guvern din UE conform cărora toți cetățenii ar trebui să aibă posibilitatea de a învăța două limbi străine începând de la o vârstă fragedă²⁷. În regiunile de frontieră, una dintre aceste limbi ar putea fi, în mod ideal, limba vecinilor. Învățarea limbilor străine este, de asemenea, o prioritate a programului european de finanțare pentru educație, formare, tineret și sport: Erasmus+. Programul poate sprijini învățarea limbilor în regiunile de frontieră din multe puncte de vedere.

Acțiune: Statele membre și autoritățile locale și regionale sunt încurajate să recurgă la oportunități de învățare pe tot parcursul vieții ca să își intensifice eforturile de **promovare a bilingvismului** în regiunile de frontieră. Bunele practici existente ar trebui să fie o sursă de inspirație și vor fi promovate în continuare de Comisie. Instrumentele de finanțare existente, cum ar fi Erasmus + sau programele de cooperare transfrontalieră Interreg vor fi utilizate pentru a sprijini acest lucru acolo unde este cazul.

3.7. Facilitarea accesibilității transfrontaliere

Transportul este un factor-cheie care permite schimburile între regiuni dincolo de granițele naționale. Serviciile de transport public nu contribuie doar la procesele de integrare, dar și la îmbunătățirea sustenabilității conectivității transfrontaliere. Lipsa, caracterul insuficient sau slaba calitate a serviciilor de transport public reprezintă în continuare o realitate pentru mulți cetățeni din regiunile de frontieră. Aceasta se referă la trei niveluri: 1) conectarea infrastructurilor, 2) prestarea de servicii și 3) calitatea serviciilor. Lipsește în special o infrastructură de cale ferată la scară mică sau, acolo unde există, aceasta nu este funcțională în mai multe cazuri de-a lungul frontierelor interne ale UE, din cauza unei serii de dificultăți (de

²⁶ Strategia Franța a landului Saarland din octombrie 2016:

https://www.saarland.de/dokumente/ressort_finanzen/MFE_Frankreich_Strategie_LangDIn4S_UK_Lay2.pdf.

²⁷ Uniunea Europeană — Consiliul UE „Concluzii ale Consiliului privind multilingvismul și dezvoltarea competențelor lingvistice”, mai 2014: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52014XG0614\(06\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52014XG0614(06)).

exemplu, priorități divergente, abordări juridice/procedurale//organizaționale diferite, constrângeri bugetare).

Bune practici: Interreg finanțează proiecte privind mobilitatea transfrontalieră care, în mare parte, pot fi consultate în baza de date KEEP28. De exemplu, în zona de frontieră trilaterală dintre Germania, Țările de Jos și Belgia, furnizorii de servicii de transport public au dezvoltat o platformă comună (<http://mobility-euregio.com>) cu orare combinate, sisteme tarifare comune și un sistem de emiteri de bilete modernizat. La frontiera germano-elvețiană a fost înființată o nouă linie de autobuz între Grenzach-Wyhlen (DE) și Basel (CH) pentru a răspunde nevoilor celor 1 900 de navetiști locali (dintr-o populație totală de 14 000 de persoane).

La nivelul UE, o mai mare armonizare și coordonare a standardelor tehnice și juridice, împreună cu realizarea interoperabilității în sectorul transporturilor, reprezintă priorități absolute. Coordonarea și armonizarea au fost realizate cu succes în domeniul TEN-T, ceea ce poate servi drept exemplu pentru alte domenii de politică pe lângă cel al transportului. De exemplu, atunci când este vorba despre furnizarea la nivelul UE a unor servicii de informare cu privire la călătoriile multimodale, legislația UE în curs de elaborare va oferi condițiile-cadru corespunzătoare pentru a le permite tuturor părților interesate relevante aflate de-a lungul lanțului valoric al informațiilor de călătorie să coopereze²⁹.

Acțiune: Un studiu al Comisiei privind legăturile feroviare care lipsesc de-a lungul frontierelor interne va fi disponibil în 2018. Acesta va fi pus la dispoziția părților interesate prin intermediul punctului de contact frontalier.

Acțiune: Organizarea și punerea în aplicare a serviciilor transfrontaliere de transport public este o competență care se regăsește la nivel național, regional și local. Statele membre, regiunile și municipiile sunt, prin urmare, invitate să își **intensifice eforturile de a le oferi cetățenilor servicii de transport public de o calitate mai bună și mai integrate**. Punctul de contact frontalier va pune la dispoziție bunele practici și va furniza consultanță de specialitate, acolo unde este posibil.

3.8. Promovarea intensificării punerii în comun a structurilor de îngrijire medicală

Încurajarea cooperării dintre statele membre pentru îmbunătățirea complementarității serviciilor lor de sănătate în regiunile de frontieră reprezintă o prioritate pentru UE³⁰. Există diferite structuri și principii pentru rambursarea asistenței medicale transfrontaliere, având ca rezultat proceduri diferite și complexe de autorizare prealabilă pentru serviciile de asistență medicală și plăți/rambursări; sarcini administrative pentru pacienții care au nevoie de consultații transfrontaliere la specialiști; incompatibilități în utilizarea tehnologiei și în schimbul de date privind pacienții; lipsa unui sistem unificat de informații accesibile, care

²⁸ www.keep.eu.

²⁹ Urmează să fie pusă în aplicare prin intermediul unui regulament delegat de completare a Directivei 2010/40/UE.

³⁰ Pe lângă dispozițiile menționate în tratat, se poate evidenția Directiva privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere (2011/24/UE) și Regulamentul (UE) privind coordonarea sistemelor de securitate socială (883/2004).

include, de asemenea, o lipsă de informare în limba pacienților. Prin urmare, accesibilitatea limitată din ambele părți ale frontierei împiedică utilizarea pe deplin a unităților medicale. Serviciile de urgență și salvare întâmpină câteodată obstacole în efectuarea de intervenții transfrontaliere.

Bune practici: Acordul instituționalizat de stabilire a șapte zone organizate de asistență medicală transfrontalieră în zona de frontieră franco-belgiană³¹ a fost utilizat de mai mult de 20 000 de pacienți care au beneficiat de asistență medicală mai aproape de locul lor de reședință în țara vecină.

Acțiune: O analiză cuprinzătoare a cooperării transfrontaliere în domeniul sănătății în întreaga UE efectuată de către Comisie va identifica bunele practici și va analiza provocările viitoare. Aceasta va fi disponibilă în 2018 și va fi furnizată părților interesate prin intermediul punctului de contact frontalier. În cursul anului 2018, Comisia va organiza, de asemenea, un eveniment strategic care să evidențieze bunele practici ale cooperării transfrontaliere în domeniul sănătății și să exploreze modalități prin care aceasta poate fi dezvoltată în continuare în întreaga Uniune.

3.9. Importanța cadrului juridic și financiar pentru cooperarea transfrontalieră

UE a introdus o serie de instrumente juridice și financiare pentru a facilita cooperarea transfrontalieră. De exemplu, Gruparea europeană de cooperare teritorială³² permite entităților din două sau mai multe state membre să colaboreze în cadrul unei structuri comune cu personalitate juridică. Acest lucru facilitează cooperarea transfrontalieră în multe cazuri și oferă autorităților locale și regionale o modalitate de a coopera fără a fi nevoie de un acord ratificat la nivel de stat membru. Cu toate acestea, natura pur instituțională a acestora nu este întotdeauna potrivită pentru înlăturarea obstacolelor juridice și administrative.

Bune practici: GECT Lille-Tournai-Kortrijk Eurometropolis³³ este cea mai mare metropolă transfrontalieră din Europa. Aceasta reunește 14 instituții din Franța și Belgia (autorități naționale, autorități locale și regionale, agenții de dezvoltare), care lucrează împreună pentru a elimina „efectul de frontieră” și pentru a face mai ușoară viața de zi cu zi a 2,1 milioane de locuitori.

Acțiune: O serie de state membre au în vedere meritele unui **instrument** nou care să permită, pe o bază voluntară și cu acordul autorităților competente responsabile, ca normele unui stat membru să se aplice în statele membre învecinate pentru un anumit proiect sau o anumită acțiune limitată în timp, situată într-o regiune de frontieră și inițiată de autoritățile publice locale și/sau regionale. Serviciile Comisiei urmăresc îndeaproape aceste demersuri. Luând în considerare elementele furnizate de proiectele pilot menționate mai sus în secțiunea 3.1, Comisia va lua în considerare posibilitățile de a dezvolta acest instrument.

³¹ *Espaces Transfrontaliers, La Communauté de santé transfrontalière:*
<http://www.espaces-transfrontaliers.org/ressources/themes/sante/sante-4/> .

³² Regulamentul (CE) nr. 1082/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 (JO L 210, 31.7.2006, p. 19), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1302/2013 din 17 decembrie 2013 (JO L 347, 20.12.2013, p. 303).

³³ Eurometropolis: <http://www.eurometropolis.eu/> .

Acțiune: Statele membre și instituțiile europene ar trebui să se angajeze într-un dialog timpuriu pentru a analiza modul în care viitoarele **programe de finanțare** pot aduce o mai mare contribuție strategică la prevenirea și soluționarea obstacolelor de la frontiere și la dezvoltarea de servicii publice transfrontaliere.

3.10. Colectarea de dovezi ale interacțiunii transfrontaliere pentru consolidarea procesului decizional

Colectarea de date și dovezi privind obstacolele de la frontiere este primul pas necesar în direcția soluționării lor, însă deocamdată se investesc doar resurse limitate în colectarea și analizarea informațiilor privind situațiile dificile și complexe de la frontiere. Exemple excelente de colectare și analiză a informațiilor există în Franța³⁴ și în Ungaria³⁵.

În mod similar, disponibilitatea limitată a datelor statistice și geospațiale privind fluxurile transfrontaliere reduce posibilitățile de elaborare a unor politici veritabile și de luare a deciziilor la nivel transfrontalier. S-au înregistrat câteva eforturi regionale pe care celelalte regiuni le-ar putea valorifica.

Bune practici: Portalul de date pentru Marea Regiune³⁶ în interiorul și în jurul Luxemburgului colectează date de la cinci birouri de statistică naționale și regionale pentru a oferi factorilor de decizie politică elemente cu privire la fluxurile transfrontaliere și tendințele teritoriale într-un domeniu caracterizat prin nivelul ridicat de interacțiune (de exemplu, 200 000 de lucrători frontaliери).

Datele statistice și geospațiale care descriu fluxurile și fenomenele transfrontaliere nu sunt întotdeauna suficient de disponibile sau standardizate pentru a permite factorilor de decizie să ia decizii în cunoștință de cauză. Statele membre, sub coordonarea Oficiului pentru Statistică al Uniunii Europene, ar trebui să analizeze metodologii inovatoare de colectare a datelor (de exemplu, statisticile georeferențiale sau codificarea geografică) gata pentru analiză transfrontalieră, cum ar fi datele bazate pe rețele.

Acțiune: Comisia finanțează **un proiect-pilot cu o durată de un an împreună cu birourile de statistică** pentru a testa utilizarea potențială a datelor anchetei privind forța de muncă, a datelor administrative și de recensământ și a datelor de telefonie mobilă. Această muncă în colaborare cu statele membre ar trebui să fie continuată și consolidată pe baza rezultatelor proiectului-pilot, care vor fi disponibile în 2018.

Acțiune: Comisia colaborează cu programul de cooperare teritorială *Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale* (ESPON) pentru a **promova în continuare cercetarea teritorială legată de regiunile de frontieră**. De asemenea, Comisiei îi servesc ca referință și activitățile de cercetare efectuate cu succes și finanțate de cel de-al șaptelea Program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică, Orizont 2020, precum și prin Centrul Comun de Cercetare. Această activitate va fi utilizată de punctul de contact frontalier

³⁴ *Mission Opérationnelle Transfrontalière:* www.espaces-transfrontaliers.org .

³⁵ Serviciul central European pentru inițiativă transfrontaliere: www.cesci-net.eu .

³⁶ Marea Regiune: <http://www.grande-region.lu/portal/> .

pentru a promova luarea de decizii în cunoștință de cauză ca răspuns la provocările cu care se confruntă comunitățile de frontieră.

4. CONCLUZII

Regiunile de frontieră internă ale UE contribuie în mod semnificativ la bogăția socio-economică a Europei. Acestea sunt zone geografice în care procesele de integrare europeană sunt trăite în viața de zi cu zi de către cetățeni, întreprinderi și autorități publice.

Este clar că există numeroase avantaje care pot fi dobândite prin reducerea impactului negativ al discontinuităților teritoriale, juridice și administrative care persistă în regiunile de frontieră.

Acțiunea la nivelul UE, în cooperare cu statele membre, regiunile și alte părți interesate este necesară pentru o mai bună utilizare a potențialului regiunilor de frontieră. Comisia are un rol important de jucat în această privință. Aceasta poate lua măsuri directe în domeniile sale de competență atunci când propune o legislație sau mecanisme de finanțare. La fel de important, ea poate, de asemenea, să sprijine statele membre și regiunile să înțeleagă mai bine provocările și să elaboreze aranjamente operative, în special prin promovarea schimbului de informații și bune practici.

Bugetul UE a contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea regiunilor de frontieră în ultimii 25 de ani. Viitoare programe de finanțare ar trebui să continue să facă acest lucru în modul cel mai eficient și mai eficace, cu accent pe domeniile cu o valoare adăugată extrem de ridicată pentru UE. De exemplu, ar putea fi avută în vedere posibilitatea de a se asigura că soluționarea dificultăților frontaliere se află în centrul programelor de cooperare transfrontalieră. În mod similar, disparitățile și verigile lipsă în diferitele domenii de politică, inclusiv în domeniul transporturilor, ar trebui să constituie o parte centrală a programelor respective. În cele din urmă, punerea în comun a serviciilor publice în regiunile frontaliere învecinate și necesitățile de consolidare instituțională ar putea fi, de asemenea, luate în considerare.

Statele membre și regiunile au de jucat un rol central în acest proces — acestea trebuie să acționeze în domeniile în care sunt competente, în scopul de a preveni apariția unor noi obstacole și de a le soluționa pe cele deja existente. Acestea ar trebui să aibă în vedere o mai bună coordonare (de exemplu, în momentul transpunerii legislației UE), sporirea recunoașterii reciproce și o aliniere mai strânsă cu fiecare stat vecin.

Comisia va acționa în continuare în 2017 și în anii următori, astfel cum s-a subliniat anterior. Punctul de contact frontalier va deveni în curând operațional, astfel încât acțiunile propuse să poată fi puse în aplicare rapid.

Obiectivul este de a demonstra că regiunile de frontieră pot să își sporească contribuția la bunăstarea socio-economică a cetățenilor UE și, în același timp, să devină laboratoarele vii ale integrării europene în beneficiul teritoriilor europene și al locuitorilor acestora.